

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Інститут гуманітарних і соціальних наук
Кафедра філології та мовної комунікації

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри філології та мовної комунікації

Ігнат'єва С.Є.

«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методика навчання української літератури в закладах середньої освіти»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітній рівень.....	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Українська мова та література
Спеціалізація.....	035.01 Українська мова та література
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Іспит
Термін викладання	6-й семестр
Мова викладання	Українська

Викладач: к. педагог. н., доцент Луценко В.І.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «Дніпровська політехніка»
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури в закладах середньої освіти» для бакалаврів спеціальності **035.01 Філологія освітня програма «Українська мова та література»** / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра філології та мовної комунікації. Дніпро : НТУ «ДП», 2021. 19 с.

Розробник – Луценко Валентина Іванівна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та мовної комунікації

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в нагоді під час формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників філологічного профілю.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії зі спеціальності 035 Філологія (Протокол №1 від 31.08. 2021).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	7
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	8
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	8
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	14
6.1. Шкали	
6.2. Засоби та процедури.....	15
6.3. Критерії.....	16
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ.	20
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	20

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності **035 Філологія**, спеціалізації 035.01 «Українська мова та література» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф15 «Методика навчання української літератури в закладах середньої освіти» віднесено такі результати навчання:

ПРН3	Організувати процес свого навчання й самоосвіти
ПРН 10	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності
ПРН17	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання

Мета курсу: ознайомити студентів з основними здобутками та етапами формування і розвитку методики навчання української літератури як науки у загальноєвропейському дидактичному контексті, сприяти засвоєнню студентами психолого-педагогічних знань, формуванню базової професійно-фахової та методичної компетентності студентів-філологів у практичному викладанні української літератури в закладах середньої освіти.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
ПРН 3	ПРН3.1-Ф15	знати основні принципи самоосвіти: неперервність, цілеспрямованість, єдність загальної та професійної культур, взаємозв'язок і наступність, доступність, випереджальний характер, перманентність переходу від нижнього рівня до вищого;
	ПРН3.2-Ф15	передбачити шляхи власної самореалізації, підвищення культурного, освітнього, професійного та наукового рівнів, отримання задоволення від виконаної роботи;
ПРН 10	ПРН 10.3-Ф15	описувати основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних інноваційних методів
	ПРН 10.4-Ф15	продемонструвати правильне оформлення усного мовлення та письма у межах вивченого матеріалу
	ПРН 10.5-Ф15	здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів
	ПРН 10.6-Ф15	інтерпретувати, впорядковувати класифікувати та систематизувати отриману інформацію з різних баз даних
ПРН17	ПРН17.7-Ф15	знати теоретичні основи курсу «Методика навчання української літератури», мати чітке уявлення про його методологічні основи й концептуальність; зміст та вимоги шкільної програми, особливості навчання і вивчення різних розділів шкільного курсу літератури; норми оцінювання усних відповідей та письмових робіт учнів;
	ПРН17.8-Ф15	уміло використовувати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
	ПРН17.9-Ф15	співвідносити літературознавчу, психолого-педагогічну та дидактичну складові процесу навчання літератури з методичною складовою на теоретичному та практичному рівнях;

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІН

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф2 Вступ до літературознавства	<p>Поглибити уміння та навички аналізу художніх творів різних жанрових форм, збагатити методичний фонд засобів та прийомів розгляду текстів. Самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем.</p> <p>Аналізувати поезику літературно-художнього твору; застосовувати набуті знання під час вивчення історико-літературних дисциплін.</p> <p>Знати загальні властивості літератури як мистецтва слова. Усвідомлювати універсальність матеріалу творення літературно-художніх текстів.</p> <p>Уміти застосовувати набуті знання зі вступу до літературознавства під час подальшого вивчення літературознавчих дисциплін.</p> <p>Знати літературознавчий інструментарій, уміти визначати художню своєрідність творів, користуючись системою основних понять і термінів літературознавства.</p> <p>Володіти основними методами літературознавчого аналізу й інтерпретації різних типів і видів текстів;</p> <p>Самостійно створювати методику дослідження конкретного питання під час аналізу літературно-художнього твору.</p> <p>Уміло користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.</p> <p>Володіти знаннями для розмежування творчих методів та знаннями щодо періодизації світового та українського літературознавства.</p>
Ф6 Історія української літератури	<p>Знати періодизацію літератури та головні її здобутки; найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на названі явища.</p> <p>Осмыслити вплив християнства на розвиток українського художнього слова; взаємодію перекладної та оригінальної літератури</p> <p>Самостійно здобувати й систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.</p> <p>Володіти відомостями про історію написання творів, їх життєву основу, зміст, уміти застосувати різні методи літературознавчого аналізу під час інтерпретації; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами з текстів літератури; зіставляти твори, проводячи</p>

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	<p>компаративний аналіз на різних рівнях текстів. Знати основні етапи життєвого та творчого шляху видатних діячів XV -XXI ст; найвизначніших творів у їхньому доробку та літературному процесі відповідного періоду.</p> <p>Готувати різні за обсягом, характером і жанром усні й письмові роботи; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності; уміти робити аналітичний огляд літературознавчих праць щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу доби.</p> <p>Виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясовувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; працювати над текстами як важливим ключем до розуміння та інтерпретації лінгвального аспекту літературних явищ, що допомагають установити процеси розвитку національної мови й писемності давнього часу.</p> <p>Визначати жанрові ознаки, проблематику та художні особливості літературно-художнього твору, аналізувати текст у єдності змісту і форми (композиція, сюжет, образна система), користуватися літературознавчою термінологією.</p> <p>Застосовувати новітній інструментарій при вивченні літературних творів означеного періоду; виробляти та відстоювати власну позицію під час дослідження літературознавчої проблеми шляхом ведення дискусії; читати й знати напам'ять тексти, що рекомендуються програмою.</p>
Б3 Психологія	<p>Аналізувати психологічні теорії та визначати психологічний зміст та механізми становлення і розвитку психіки</p> <p>Визначати характеристики та особливості прояву різних психічних процесів, станів і властивостей людини</p> <p>Аналізувати психологічний зміст, структуру та умови розвитку особистості.</p>
Б4 Педагогіка	<p>володіти системою сучасних педагогічних категорій; знати теорію освіти навчання та виховання</p>

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна		Заочна	
		Аудиторні заняття	Самостійна робота	Аудиторні заняття	Самостійна робота
лекційні	45	26	19	6	39
практичні	45	19	26	4	41
РАЗОМ	90	45	45	10	80

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ	45
ПРН3.1-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	1. Методика навчання української літератури як наука та навчальна дисципліна. Предмет, об'єкт і завдання методики літератури. Різновиди методики. Зв'язок методики літератури з іншими дисциплінами. Підходи до навчання української літератури в закладах середньої освіти. Принципи навчання української літератури.	2
ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН 17.9-Ф15	2. Василь Сухомлинський – методист. Напрацювання Василя Сухомлинського з методики навчання української літератури як учителя-практика. В. Сухомлинський про різні види наочності на уроках української мови і літератури. «Учителю, ти придумав тему твору – напиши твір сам!» Методичні поради В. Сухомлинського стосовно написання учнівських творів з літератури. Аналіз книги «Серце віддаю дітям»	2
ПРН3.1-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	3. Програми і підручники з української літератури. Планування роботи вчителя літератури. Державні документи про школу та літературну освіту в ній. Зміст, структура і принципи побудови навчальних програм з української літератури. Сучасний підручники та посібники з української літератури. Планування та організація праці учителя-словесника.	2
ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	4. Проблема типології уроків української літератури. Вимоги до сучасного уроку літератури. Типологія уроків української літератури. (класифікації В.І Шуляра, Ф.Штейнбукуа, Токмань Г.Л. Онищука В. Волошина Н.Й. та інші)	2
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.6-Ф15	5. Методи, прийоми і засоби навчання української літератури Поняття про методи і прийоми літературної освіти учнів. Проблема класифікації та характеристика основних методів навчання й учіння в системі літературної освіти школярів.	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.7-Ф15	Інноваційні методи вивчення літературного твору. Технологія застосування методів та прийомів вивчення літератури.	
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	6. Урок української літератури /Планування роботи вчителя літератури. Специфіка уроку української літератури як уроку з найголовнішого виду мистецтва людської цивілізації. Типи уроків української літератури. Особливості лекційних форм уроків у школі. Урок-лекція як оптимальний вибір викладу вступних, оглядових та підсумкових тем. Особливості уроку-бесіди в школі. Основні ознаки евристичної бесіди. Пошукова робота на уроках української літератури.	2
ПРН3.1-Ф15 ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	7. Інтегровані уроки та їх особливості Бінарні уроки з української літератури. Семінарські заняття у старших класах. Комбіновані уроки з української літератури. Принципи доцільності інтерактивних методів на уроках української літератури. Диференційоване навчання на уроках української літератури. Класифікація сучасних методів і прийомів навчання української літератури школі. Залежність вибору методів, прийомів, засобів, видів і форм роботи учнів на уроках української літератури від матеріалу уроку, вікової, психологічної і наукової підготовки учнів та конкретної мети. Аналіз учителем власного проведеного уроку перед перевіряючими. Основні вимоги до присвоєння категорій вчителю української мови і літератури. Принципи самоосвіти вчителя української літератури.	4
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	8. Проблемні ситуації на уроках української літератури як форма поглибленого опанування учнями змістом і проблематикою художнього тексту Уроки з проблемною тематикою у старших класах. Основні ознаки уроку-проблеми (на матеріалі кіноповісті О.Довженка «Україна в огні»). Урок-диспут у старших класах. Українське кіно 30-х років Геній О.Довженка. Важелі активного плекання вчителем учнівських умінь сперечатися, відстоювати власну думку, професійно дискутувати на уроках з почуттям такту й поваги до своїх співрозмовників та опонентів. Написання учнівського відгуку за кіноповістю О. Довженка. Вимоги до учнівських рецензій на фільми за творами Івана Франка, зокрема «Захар Беркут» і «Сойчине крило». Позакласна робота вчителя української мови і літератури. Колективний перегляд і обговорення у формі диспуту фільму «Вальс меланхолійний» за новелою Ольги Кобилянської «Вальс меланхолійний» (режисер – Борис Савченко, 1990)	2
ПРН3.1-Ф15 ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	9. Завдання з української літератури як спосіб управління навчальною діяльністю. Інноваційні технології навчання на уроках літератури. Структура та функції завдань з літератури. Класифікації навчальних завдань у методичній науці. Види завдань за змістом діяльності учнів. Види завдань за їх співвідношенням з текстом; за формою завершення. Проблема домашньої роботи та шляхи її розв'язання. Форми виявлення знань учнів та критерії їх	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	оцінювання.	
ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	10. Вивчення біографії письменника в основній та старшій школі Наукові основи вивчення біографічних відомостей про письменника в 5 – 6 класах (зміст, форма, обсяг, домінуючі методи і прийоми). Навчальна модель вивчення біографічних матеріалів у 5 – 6 класах. Особливості вивчення біографії письменника у 7 – 8 класах (зміст, форма, обсяг, домінуючі методи і прийоми). Навчальна модель вивчення біографічних матеріалів у 7– 8 класах. Зміст, методи і форми вивчення життєпису письменника у старшій школі. Навчальна модель вивчення біографічних матеріалів у 9 – 11 класах.	2
ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	11. Методика вивчення історико-літературних (оглядових) тем в старших класах Оглядові лекції, їх планування, методичні прийоми. Різновиди оглядів за змістом. Огляди історико-літературного змісту. Монографічні огляди, присвячені окремим письменникам. Групові історико-біографічні огляди життя і творчості митців слова. Використання наочності і суміжних творів мистецтва під час вивчення оглядових тем.	2
ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.9-Ф15	12. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури / Перевірка та оцінювання знань на уроках української літератури. Дидактичні тести	2
ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15	13. Засвоєння теоретико-літературних понять на уроках української літератури Місце теоретико-літературних понять у шкільному курсі української літератури. Методика формування в учнів теоретико-літературних понять. Завдання з теорії літератури: типологія	3
ПРН 10.3-Ф15 ПРН17.7-Ф15	14. Виразне читання художнього тексту і його роль в літературній освіті учнів. Роль виразного читання в літературній освіті та естетичному розвитку учнів. Теоретичні основи виразного читання. Основні шляхи вироблення в учнів навичок виразного читання художнього тексту. Зробити декламаційний аналіз одного з програмових віршів.	4
ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	15. Методика написання творів з української літератури Твір – складова частина системи розвитку мовлення. Класифікація творів, методика проведення.	4
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	16. Методика використання наочності на уроках української літератури в школі. Організація позакласної роботи з української літератури Значення наочності в літературній освіті учнів. Мета і принципи застосування наочних посібників. Класифікації наочних посібників у методичній науці. Твір мистецтва як наочний посібник на уроці української літератури. Інші види наочних посібників та їх роль на уроці української літератури. Функції комп'ютерної техніки, дошки та	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	учнівського зошита в літературній освіті. Місце літературного кабінету в роботі вчителя; вимоги до його оформлення та устаткування.	
	17. Контрольні заходи Колоквіум на тему «Сучасний урок української літератури в закладах середньої освіти».	2
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		45
ПРН3.1-Ф15 ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	1. Українська літератури як навчальна дисципліна в закладах середньої освіти. Програми і підручники з української літератури Планування роботи вчителя літератури Державні документи про школу та літературну освіту в ній. Зміст, структура і принципи побудови навчальних програм з української літератури. Сучасний підручники та посібники з української літератури. Планування та організація праці учителя-словесника.	4
ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	2. Проблема типології уроків української літератури. Вимоги до сучасного уроку літератури. Типологія уроків української літератури. (класифікації В.І Шуляра, Ф.Штейнбукуа, Токмань Г.Л. Онишука В. Волошина Н.Й. та інші). Урок творчого читання. Урок текстуального вивчення літературного твору. Урок компаративного аналізу. Урок культурологічного аналізу. «Нестандартні» уроки.	4
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.3-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	3. Методи, прийоми і засоби навчання української літератури Поняття про методи і прийоми літературної освіти учнів. Проблема класифікації та характеристика основних методів навчання й учіння в системі літературної освіти школярів. Інноваційні методи вивчення літературного твору. Технологія застосування методів та прийомів вивчення літератури.	4
ПРН3.1-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	4. Завдання з української літератури як спосіб управління навчальною діяльністю. Інноваційні технології навчання на уроках літератури Структура та функції завдань з літератури. Класифікації навчальних завдань у методичній науці. Види завдань за змістом діяльності учнів. Види завдань за їх співвідношенням з текстом; за формою завершення. Проблема домашньої роботи та шляхи її розв'язання. Форми виявлення знань учнів та критерії їх оцінювання.	4
ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	5. Вивчення біографії письменника в основній та старшій школі Наукові основи вивчення біографічних відомостей про письменника в 5 – 6 класах (зміст, форма, обсяг, домінуючі методи і прийоми). Навчальна модель вивчення біографічних матеріалів у 5 – 6 класах. Особливості вивчення біографії письменника у 7 – 8 класах (зміст, форма, обсяг, домінуючі методи і прийоми). Навчальна модель вивчення біографічних матеріалів у 7– 8 класах. Зміст, методи і форми вивчення життєпису письменника у старшій школі. Навчальна модель вивчення біографічних матеріалів у 9 – 11 класах.	4
ПРН 10.4-Ф15	6. Місце фольклору в шкільних програмах. Фольклорні	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	жанри в їх шкільному прочитанні Принципи структурування у викладанні усної народної творчості. Особливості фольклору як виду художнього слова. Методичні засади викладання усної народної творчості.	
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	7. Вивчення творів різних жанрів. Шляхи аналізу епічних творів Поняття аналізу художнього твору у ЗОШ. Етапи вивчення художнього твору у школі. Принципи аналізу худ. твору у ЗОШ. Шляхи аналізу. Методика визначення ідейно-тематичної основи твору.	4
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	8. Вивчення драматичних та ліричних творів. Вивчення мови твору та стилю письменника. Драма як особливий рід літератури. Особливості вивчення драматичного твору в школі.	2
ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	9. Методика вивчення історико-літературних (оглядових) тем в старших класах Історико-літературні теми в шкільному курсі літератури, їх роль в літературній освіті учнів. Особливості вивчення історико-літературних тем. Методичні прийоми роботи.	2
ПРН 10.4-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15 ПРН17.9-Ф15	10. Засвоєння теоретико-літературних понять на уроках української літератури Місце теоретико-літературних понять у шкільному курсі української літератури. Методика формування в учнів теоретико-літературних понять. Завдання з теорії літератури: типологія. Методична модель вивчення літературного напрямку. Шляхи систематизації учнівських знань з теорії літератури.	2
ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	11. Виразне читання художнього тексту і його роль в літературній освіті учнів Роль виразного читання в літературній освіті та естетичному розвитку учнів. Теоретичні основи виразного читання. Основні шляхи вироблення в учнів навичок виразного читання художнього тексту. Зробити декламаційний аналіз одного з програмових віршів.	2
ПРН 10.5-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	12. Методика написання творів з української літератури Наукове обґрунтування системи письмових робіт з літератури. Класифікація творів з літератури за критерієм. Підготовча робота до написання твору. Оцінювання творів. Застосування символіки під час виправлення помилок в учнівському творі.	4
ПРН3.2-Ф15 ПРН 10.4-Ф15 ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	13. Методика використання наочності на уроках української літератури в школі Значення наочності в літературній освіті учнів. Мета і принципи застосування наочних посібників. Класифікації наочних посібників у методичній науці. Твір мистецтва як наочний посібник на уроці української літератури. Інші види наочних посібників та їх роль на уроці української літератури. Функції комп'ютерної техніки, дошки та учнівського зошита в літературній освіті. Місце літературного	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	кабінету в роботі вчителя; вимоги до його оформлення та устаткування.	
ПРН 10.6-Ф15 ПРН17.7-Ф15 ПРН17.8-Ф15	14. Специфіка уроків позакласного читання, літератури рідного краю і підсумкових занять Вимоги. Настанови. Уроки літератури рідного краю як благодатне поле діяльності творчого вчителя. Палітра слова й тексту письменників Січеславщини.	2
Разом		90

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні опитування за кожною темою	виконання завдань під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	індивідуальні завдання	виконання завдань під час практичних занять		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом контрольних опитувань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
– концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
– поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<p>– донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</p> <p>– збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>– спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.</p> <p>Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.</p> <p>Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та</p>	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<p>– управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <p>– спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>– формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>– організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</p> <p>– здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання:

- Персональні комп'ютери;
- Дистанційна платформа MOODLE.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1 Базові

1. *Луценко В.І.* Методика навчання української літератури в закладах середньої освіти. Методичні рекомендації до практичних занять бакалаврів спеціальності 035 Філологія / В.І. Луценко ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2021. 50 с.
2. *Микитюк В.* Практикум з методики викладання літератури: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 186 с.
3. *Наукові основи методики літератури* : навч.-метод. посіб. / За ред. д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. АПН України Н. Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
4. *Пасічник Є. А.* Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Є. А. Пасічник. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
5. *Токмань Г. Л.* Методика навчання української літератури в середній школі : Підручник / Г. Л. Токмань. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 312 с.

8.2 Додаткові:

6. *Башманівська Л.А.* Практикум з методики викладання української літератури / навчально-методичний посібник / Л. А. Башманівська., Н.М Білоус. Київ : Слово, 2013. 144 с.
7. *Білоус Н. М.* Художнє сприймання у шкільному курсі літератури / Н. М. Білоус. Житомир, 2016. 48 с.
8. *Ващенко Г.* Загальні методи навчання / Г. Ващенко. Київ : Українська видавнича спілка, 1997. 441 с.
9. *Голик О.* Глибока прірва душі. Роман В. Підмогильного "Місто". Зображення "цілісної" людини в єдності біологічного, духовного, соціального / О. Голик // Українська мова й література в школах України. 2017. № 1. С. 45 - 49.
10. *Гончаренко С. У.* Методика як наука / С. У. Гончаренко. Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30 с.

11. Даниленко І. І. Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Практикум / І. І. Даниленко. Миколаїв, 2016. 146 с.
12. Дробот Н. Марко Кропивницький – батько українського театру. інтегрований дослідницько-пошуковий проект / Н. Дробот // Українська мова та література. 2018. № 11-12. С. 46 -60.
13. Козлова О. Перший «екологічний зойк» в українській літературі. Позакласний урок за драмою-фесрією «Лісова пісня»Лесі Українки / О. Козлова // Дивослово. 2018. № 2. С. 25 - 28.
14. Михайлюк О. Р. Комп'ютерно-орієнтовані й телекомунікаційні технології на уроках мови та літератури / О. Р. Михайлюк // Вивчаємо українську мову та літературу. 2015. № 10-11. С. 2 - 12.
15. Надурак С. В., Слоньовська О.В. Вивчення української літератури. 9 клас. Харків : Ранок, 2004. 206 с.
16. Надурак С. В., Слоньовська О.В. Вивчення української літератури : Методичні поради. Розробки уроків. Матеріали для інтеграції. 10 клас: Посібник. Харків : Ранок, 2004. 221 с.
17. Надурак С. В., Слоньовська О.В. Вивчення української літератури. 11 клас. Інтегровані уроки Харків : Веста : Видавництво Ранок, 2004. 224 с.
18. Савчук Н. Оглядові теми з української літератури в старших класах[Текст] / Надія Савчук. Київ : Шкільний світ, 2009. 128 с.
19. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : моногр. / А. Л. Ситченко. Київ : Ленвіт, 2004. 304 с.
20. Пастушенко Н., Пастушенко Р. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000. 130 с.
21. Слоньовська О. В. Українська література: профільний рівень, 10 клас / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н.В. Вівчарик. Київ :Літера ЛТД, 2018. 304 с.
22. Слоньовська О. В. Українська література (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. Київ : Літера ЛТД, 2019. 319 с.
23. Степанішин Б. Викладання української літератури в школі. Метод. посіб. для вчителя. Київ : РВЦ „Проза”, 1995. 256 с.
24. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі : екзистенціально-діалогічна концепція : моногр. / Г. Л. Токмань. Київ : Міленіум, 2002. 326 с.
25. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктивного навчання української літератури в школі : монографія / В. Уліщенко. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011.
26. Шуляр В. І. Планування літературної освіти школярів : технологічна концепція. Практико-орієнтована монографія / За редакцією члена-кореспондента АПН України, доктора педагогічних наук, професора Н. Й.Волошиної. / В. І. Шуляр. Миколаїв : Видавництво «Ч», 2006. 96 с.

РЕСУРСИ

27. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського ([http:// www.nbuv.gov.ua/eb](http://www.nbuv.gov.ua/eb)) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;
28. Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;
29. Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

30. *Бібліотека Мережі української літератури* (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.
31. pisar.tripod.com – класична українська та зарубіжна література;
32. www.poetryclub.com.ua – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;
33. poetry.uazone.net – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;
34. www.lib.proza.com.ua – твори сучасних українських і зарубіжних авторів;
35. www.nbuv.gov.ua/tb/ukr/html – зібрання творів українського та зарубіжного письменства від найдавніших часів до початку ХХ століття.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методика навчання української літератури в закладах середньої освіти»
для бакалаврів
спеціальності **035.01 Філологія (Українська мова та література)**

Розробник:
Луценко Валентина Іванівна

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19